

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานของเทศบาล ภายใต้รูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ซึ่งประกอบด้วยขอบเขตการศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการศึกษา กรอบแนวคิดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตพื้นที่การศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพง โดยแบ่งการศึกษาดังต่อไปนี้

เทศบาลตำบลสันกำแพงครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบลประกอบด้วย 22 หมู่บ้าน และ 1 ชุมชน ดังต่อไปนี้

ตำบลสันกำแพง รวม 12 หมู่บ้าน 1 ชุมชน ประกอบด้วย

1. บ้านป่าเส้า หมู่ที่ 1	8. บ้านสันใต้ตอนล่าง หมู่ที่ 8
2. บ้านป่าเหว หมู่ที่ 2	9. บ้านสันใต้ตอนบน หมู่ที่ 9
3. บ้านเหล่า หมู่ที่ 3	10. บ้านสันไร่ หมู่ที่ 10
4. บ้านต้นโชค หมู่ที่ 4	11. บ้านน้อย หมู่ที่ 11
5. บ้านสันเหนือ หมู่ที่ 5	12. บ้านออก หมู่ที่ 14
6. บ้านสันเหนือ หมู่ที่ 6	13. ชุมชนสันกำแพงปาร์ควิลล์
7. บ้านกาด หมู่ที่ 7	

ตำบลทรายมูล รวม 7 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1. บ้านดอนมูล หมู่ที่ 1	5. บ้านหัวทุ่ง หมู่ที่ 5
2. บ้านสันโค้งใหม่ หมู่ที่ 2	6. บ้านสันก้างปลา หมู่ที่ 6
3. บ้านป่าเป้า หมู่ที่ 3	7. บ้านทรายมูล หมู่ที่ 7
4. บ้านสันโค้งเก่า หมู่ที่ 4	

ตำบลเข้ช้าง รวม 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

1. บ้านป่าไผ่เหนือ หมู่ที่ 6
2. บ้านป่าไผ่กลาง หมู่ที่ 7
3. บ้านป่าไผ่ใต้ หมู่ที่ 8

3.1.2 ขอบเขตเนื้อหาในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในเรื่องลักษณะการบริหารงานเทศบาลภายใต้รูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค ในการบริหารเทศบาลภายใต้นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในเทศบาลตำบลสันกำแพง
2. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพง

การกำหนดและสุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่ม อาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

1. วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะ (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหารสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลตำบล และอดีตนายกเทศมนตรีตำบลสันกำแพง รวม 16 ตัวอย่าง ได้แก่

1. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี จำนวน 3 คน
2. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ ประธานสภาเทศบาล และ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 6 คน
3. อดีตนายกเทศมนตรีตำบลสันกำแพง 1 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ครอบคลุมประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพง ทั้ง 26 หมู่บ้าน กับ 1 ชุมชน จำนวน 13,747 คน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของตัวอย่าง (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง)
 N = ขนาดของประชากร (จำนวนประชากร)
 e^2 = ค่าความคลาดเคลื่อน โดยทั่วไปกำหนดอยู่ที่ 0.05

แทนค่าจากสูตร ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{13,747}{1 + 13,747 (0.05)^2}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = 388 \text{ คน}$$

$$\text{ประมาณ} = 400 \text{ คน}$$

3.3 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดรูปแบบการวิจัยไว้ โดยมีรูปแบบการวิจัยในลักษณะผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดังนี้

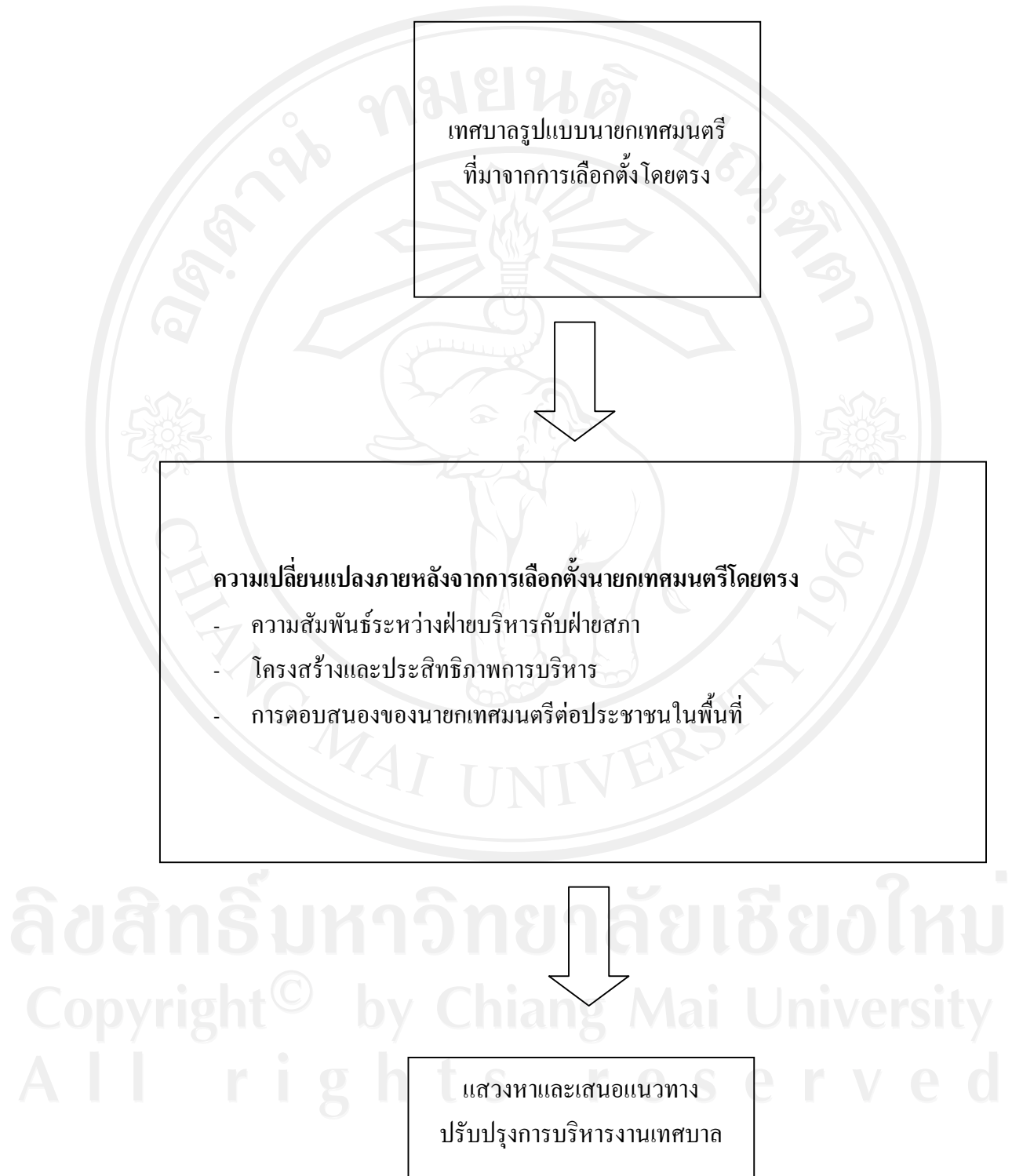
1. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1.1 การวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้าง รูปแบบ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากการวิจัยเอกสารนี้เป็นแนวทางการวิเคราะห์และตีความข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบไปด้วย หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความ บทวิเคราะห์ และสื่อออนไลน์

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกต (Observation) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาพรวมของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง ประสิทธิภาพของการบริหารเทศบาล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลจากประสบการณ์ตรงของผู้นำท้องถิ่น ผู้วิจัยพยายามค้นหาประสบการณ์ ความคิดและความรู้สึกของผู้ให้ข้อมูล โดยใช้กรอบแนวคิดของการทบทวนวรรณกรรมเป็นแนวทางของการตั้งคำถาม เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสันกำแพง

3.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานของเทศบาล ภายใต้รูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การบริหารงานของเทศบาล ภายใต้รูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยเริ่มใช้ระบบดังกล่าวมาบริหารเทศบาลมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งผ่านมาเป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว ซึ่งเป็นเวลาที่มากพอสมควรที่จะสามารถวิเคราะห์ถึงข้อดี ข้อด้อย ตลอดจนประสิทธิภาพของการบริหารได้ในระดับหนึ่ง

ในการศึกษาวิจัยชิ้นนี้มุ่งวิเคราะห์รูปแบบเทศบาลในโครงสร้างที่นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ซึ่งระบบนี้เป็นระบบที่ก่อให้เกิดกระบวนการทางการเมืองและการบริหารที่เป็นประโยชน์ และยังเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่าระบบสภา – นายกเทศมนตรี ซึ่งจะสามารถสะท้อนผ่านความเปลี่ยนแปลงภายหลังจากที่เทศบาลมีนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ในประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ของฝ่ายบริหารและฝ่ายสภา ว่าจะสามารถสร้างเสถียรภาพและความเข้มแข็งของฝ่ายบริหารได้อย่างไร รวมถึงประสิทธิภาพของการบริหารเทศบาล ที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างไร อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาระบบการเมืองท้องถิ่นในอนาคตต่อไป

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษารั้วนี้ได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งได้ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ชุดที่ 1 สำหรับฝ่ายบริหาร ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล ข้าราชการประจำ และอดีตนายกเทศมนตรีตำบลสันกำแพง จำนวน 4 คน

ชุดที่ 2 สำหรับฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ ประธานสภาเทศบาล และ สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 6 คน

2. แบบสอบถาม (Questionnaire) ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันกำแพง จำนวน 400 ชุด

เครื่องมือที่ใช้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจะมีการดำเนินการ ดังนี้

- กำหนดประเด็นหรือกรอบแนวคิดจากการศึกษาข้อมูลเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ตั้งประเด็นคำถามในแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ทักษะคิดต่อลักษณะของการบริหารเทศบาลภายใต้รูปแบบ

นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเทศบาลภายใต้รูปแบบ

นายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การแจกแบบสอบถามรวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในแต่ละคำถาม โดยการพรรณนาบรรยายสรุปเป็นประเด็น (Descriptive) ร่วมกับการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยที่ได้ลงพื้นที่ โดยการสังเกตลักษณะและพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภท

เพื่อชี้ให้เห็นความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูลที่ได้ ว่ามีมุมมองทางการเมืองไปในทางทิศใด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ทดสอบสมมติฐาน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในเชิงสนับสนุนหรือหักล้างสมมติฐานในการศึกษา

สำหรับการให้คะแนนของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เกี่ยวกับทัศนคติต่อลักษณะของการบริหารเทศบาลภายใต้รูปแบบนายกเทศมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยแบ่งเป็น 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.21 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 – 4.20	เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ไม่แน่ใจ
1.81 – 2.60	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.6 การนำเสนอข้อมูล

บทที่ 1 บทนำ เป็นการนำเสนอที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษาสมมติฐาน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แนวคิดรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย อธิบายขอบเขตการศึกษา แผนการดำเนินการวิจัย และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้ศึกษาวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ

บทที่ 4 ผลการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ภายใต้กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ รวมถึงข้อจำกัดในการศึกษาวิจัย